

Deu anys de la llei del divorci

## Els polítics també es divorcien

L'aprovació de la llei del divorci, ara fa deu anys, va obrir una nova etapa en la vida de molts ciutadans d'aquest país. D'aleshores ençà els polítics espanyols han sortit una i altra vegada a la llum pública per la seva vida privada. No ha passat el mateix amb els polítics dels Països Catalans.



Miró i Ardèvol, un ex-conseller recentment separat

ARXIU

**D**esprés de deu anys de la llei del divorci, les estadístiques diuen que les persones divorciades tenen al voltant dels 40 anys, set anys de matrimoni a l'esquena, alguns fills i la majoria viuen a les ciutats. Però no hi ha estadístiques de la manera com els polítics han pujat al tren del divorci.

D'això s'han encarregat a bastament les revistes del cor i els setmanaris. Des de la famosa i històrica portada de "A Boyer le tocó la china", il·lustrada amb una foto de la Presley, la vida dels polítics espanyols ha deixat de ser un tabú, fins al punt que notícies d'aquesta mena sovint han eclipsat informacions de real transcendència per al país.

Però en tot aquest capgirament d'estètica moral de l'estat espanyol, del qual no s'han salvat ni el rei Joan Carles ni Felipe González, els Països Catalans han estat la gran excepció. Tot el territori nacional català ha quedat verge. L'escàndol de la vida sentimental d'un polític només ha tingut transcendència pública en el cas més espectacular, per les seves formes rocambolesques, de l'ex-conseller d'Agricultura, Josep Roig Magrinyà, d'ERC. La fugida de Josep Roig a l'Argentina

amb Maria Teresa Ramos, en què va deixar al darrere els comptes poc clars de la Unió Agrària Cooperativa de Reus, és l'únic cas que ha fet soroll. L'ex-conseller va viure tres anys a l'Argentina i a Mèxic. Tot i així, la mala maror va passar. Josep Roig, després d'aconseguir el divorci de la seva primera muller, Àngela Ramos per casar-se amb la dona amb què havia fugit, Maria Teresa Ramos. L'ex-conseller, actualment viu a Barcelona amb la seva nova muller i és assessor de la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat.

Després d'aquesta quasi novel·la hi ha hagut, però, molts altres sotracos familiars

ductivitat. Missatges subliminals de gran rendibilitat electoral.

A pesar de totes les peculiaritats pròpies, la vida privada continua sent allò que ha estat sempre i que Josep M. de Sagarra va explicar en la seva cèlebre novel·la, és a dir, vida pública. Per més que els supermercats substitueixin els mercats de portes obertes, ningú pot estar convençut que la seva vida de llit no circuli de boca en boca. Encara que en aquest país els polítics hagin optat majoritàriament per la convivència pactada per sobre de la desavinença estrident. Sempre hi ha el que hi ha. Ni més ni menys.

Aquí, com pertot arreu, hi ha hagut de tot: divorcis, separacions, anul·lacions vaticanes per matrimonis no consumats i parelles de les que en diuen de fet.

Sense que hagi significat cap trasbals per a la societat catalana, hi ha dos consellers divorciats: Joaquim Molins, conseller d'Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, i Pere J. Morey, conseller d'Agricultura del Govern Balear. Un de Convergència i l'altre d'Unió Mallorquina. Tots dos s'han tornat a casar.

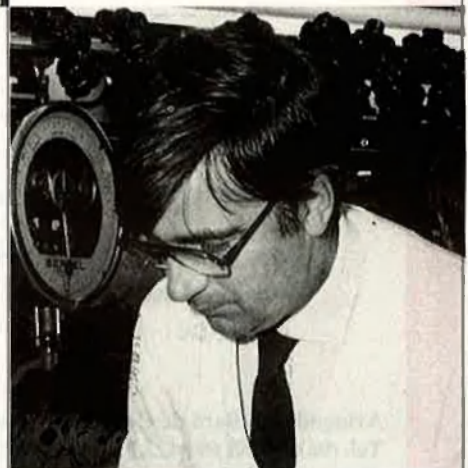
Convergència sempre ha tingut especial cura en aquests detalls sentimentals, fins



Dolors Bramon, un divorci via Madrid d'Ernest Lluch.

ARXIU

en aquest país que no han transcendit a la vida pública. Per a molts això és una característica intrínseca de la identitat nacional, per a altres un signe de maduresa de la societat catalana. Ser discret és considerat un mèrit propi. Però tampoc cal oblidar que els Països Catalans tenen en els seus màxims dirigents polítics els paradigmes dels ben casats. No es pot menysprear que tots tres presidents autònoms —Cañellas, Pujol i Lerma— tenen dones amb virtus que les fan semblar perdurables. És a dir, que són eslògans perfectes d'estabilitat, seny, eficàcia i pro-



Ernest Lluch.

D.UMBERT

al punt que quan algun alt càrrec ha portat la seva vida per camins que ranejaven els límits de la convivència pactada hi ha hagut una reacció ràpida. Els missatgers especials enviats des del Palau de la Generalitat, que en aquests casos actua com una mena de comitè central per a matèries espirituals, no tarden a fer recomanacions i a donar consells de tota mena, recorrent, si la tossuderia ho fa necessari, a la sensibilitat de la primera dama del Principat pel que fa a aquests temes. Això no ha impedit que en la llista dels parlamentaris convergents n'hi hagi més d'un que hagi decidit trencar els vincles matrimonials.

El cas més recent és el de **Miró Ardévol**, ex-conseller del govern Pujol, que s'ha separat de la no menys il·lustre **Imma Folchi**, actual secretària general del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya. Segurament aquesta separació, que de moment no ha acabat en divorci, serà una de les proves de foc en matèria reservada que haurà de passar aquest partit. Imma Folchi, fins ara, ha estat una de les candidates més fermes a consellera que ha tingut el president Pujol

per la seva reconeguda vàlua. Aquest fet pren rellevància si tenim en compte que al Principat, al contrari que al País Valencià i a les Illes, encara no hi ha hagut cap dona ocupant un càrrec de primera fila política.

Un altre cas en les files convergents és el de l'ex-conseller de Cultura **Max Cahner**. Després de deixar el seu càrrec com a conseller, Max Cahner va iniciar un procés per a l'anul·lació del seu primer matrimoni per l'església amb **Eulàlia Duran**. La raó al·legada va ser: no consumació del matrimoni. Max Cahner actualment està casat per l'església i civilment amb **Isabel Picallo**, funcionària del Departament de Cultura mentre Cahner era conseller, amb la qual ha tingut dos fills.

Un altre ex-conseller, divorciat i tornat a casar és **Rafael Blasco**, actualment casat amb **Xel·lo Císcar**, germana de **Ciprià Císcar**, també ex-conseller de la Generalitat valenciana i actualment diputat del PSPV-PSOE a Madrid. Es dóna la circumstància, com sol passar en aquests casos, que precisament quan Rafael Blasco va caure en desgràcia en el govern valencià, Xel·lo Císcar que aleshores era

responsable de la secretaria del president Lerma, va començar a patir-ne les conseqüències. L'actual dona de Rafael Blasco va tenir els dies comptats a Presidència. Actualment és funcionària sense honors. Rafael Blasco i Xel·lo Císcar tenen un fill.

#### MADRID UN BON LLOC PER A DESCASAR-SE

Madrid sembla haver estat la causa de posar sobre el taulell públic desavinences anunciades. Aquest seria el cas de dos socialistes catalans de pro a la capital espanyola: **Martín Toval** i **Ernest Lluç**. Per a aquests dos polítics, anar a fer política a Madrid va ser l'ocasió per a aclarir la situació i trencar amb els seus vincles matrimonials.

Quant a **Anna Ballethó**, tot i ser diputada a Madrid pel PSC, la seva separació matrimonial no ha estat ambientada a Madrid. La diputada socialista, que es va fer famosa perquè els colpistes del 23-F la van deixar sortir del Congrés per estar embarassada, va fer pública la seva separació del seu home de tota la vida, **Euge-**

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

1er. cognom \_\_\_\_\_ 2on. \_\_\_\_\_ Nom \_\_\_\_\_ Tel. part. \_\_\_\_\_  
 Domicili \_\_\_\_\_ Població \_\_\_\_\_  
 Any de naixement \_\_\_\_\_ Professió \_\_\_\_\_ Tel. Treball \_\_\_\_\_ DNI \_\_\_\_\_

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període d'UN ANY, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 14.946 pessetes.

(Firma)

Amb pagament:

- Anual (1 rebut per la quantitat abans citada)  
 Semestral (2 rebuts de 7.473 pessetes. Sols en el cas de pagament per banc).  
 28.600 (Europa) 35.100 (Amèrica)

•La subscripció representa un descompte de més de l'11% sobre el preu de venda als quioscos.

Forma de pagament:

- Dom. bancària.  Xec bancari adjunt  
 Gir postal núm. \_\_\_\_\_

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Distingits senyors: Caixa/Banc \_\_\_\_\_ Agència \_\_\_\_\_  
 Adreça \_\_\_\_\_ Població \_\_\_\_\_  
 Nom i adreça del titular del compte \_\_\_\_\_

Els pregue que fins a nova ordre els rebuts que presentarà Edicions del País Valencià, S.A. per l'import de la SUBSCRIPCIÓ ANUAL a pagar en:

- 1 rebut anual  2 rebuts semestral \_\_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ 199 \_\_\_\_\_  
 siguem pagats amb càrrec: \_\_\_\_\_ (Firma)  
 C/c  Llibreta Núm. \_\_\_\_\_

Avinguda del Baró de Càrcer, 40, 13a.  
 Tel. (96) 352 48 69 • C.I.F. A-46186821  
 46001 VALÈNCIA

EL  TEMPS

ni Giralt, després que aquest tingués problemes amb Hisenda per irregularitats en la gestió d'una escola de què era accionista majoritari. Per les circumstàncies que envolten aquesta desunió, el desenllaç d'aquest cas no ha estat ribetat pel bon gust formal. El que era el símbol de la fecunditat política de la transició ha acabat amb l'estètica de la majoria dels divorcis: o sigui amb els plats trencats.

El que no ha esperat a ser *ex* per divorciar-se ha estat el delegat del Govern Central a Catalunya, **Martí Jusmet**, que ho va fer amb una celeritat digna d'un alt càrrec. En qüestió de mesos va separar-se, divorciar-se i casar-se. Tanta velocitat va deixar sorprès a més d'un dels que fa cua a la finestreta de divorcis.



Consuelo Ciscar.

RAFA GIL

qüent en aquest sentit.

Ribó després de separar-se de la seva primera dona ha viscut amb normalitat pública els seus amors. De tots ells el més popular ha estat el que va mantenir durant anys amb **Maria del Mar Bonet**. La cantant i el polític no se'n van amagar mai ni tampoc van legalitzar la seva situació. Tot i així, Ribó actualment torna a estar casat.

En les files comunistes és on més abunden els desamors públics, des de l'ex-regidora d'Esquerra Unida de l'Ajuntament de València, **Carme Arjona**, passant per l'eurodiputat **Antoni Gutiérrez** o per **Celestino Sánchez** del PCC, són molts els que han desertat de la vida conjugal única i irrepitable.

Pel que fa als alcaldes, es pot dir que l'estat civil no ha fet trontollar les llistes electorals. A molts pobles de tota la nació són freqüents els casos d'alcaldes divorciats mentre exerceixen el càrrec. De totes maneres l'únic alcalde divorciat d'una gran metròpoli és l'alcalde d'Alacant, **Àngel Luna**.

En el terreny de les anul·lacions matrimonials no tothom ha tingut la mateixa sort que Max Cahner. A Andorra, estat on no existeix el divorci, **Roger Rossell**, líder del grup andorrà Europa, fa anys que batalla per aconseguir l'anul·lació del seu primer matrimoni. Cansat d'esperar inútilment la resposta del Tribunal de La Rota, Roger Rossell viu actualment amb **Mertixell Molné** amb la qual té un fill. Aquesta dificultat per aconseguir el divorci podria ser la causa per la qual el grup polític que lidera Roger Rossell proposa que el rei espanyol si-

gui copríncep d'Andorra, en demèrit del bisbe de la Seu

A l'altre costat de la ratlla, a la Catalunya Nord el divorci té la majoria d'edat, tot i així les separacions dels polítics continuen sent polèmiques com ho demostra el debat suscitat per la decisió de **Michel Rocard**, ex-primer ministre francès, d'anunciar el seu divorci públicament.

Debat que en canvi, no ha hagut de suportar mai **Paul Alduy**, des de fa trenta anys alcalde de Perpinyà. Alduy sempre ha mantingut bones relacions amb la seva ex-dona fins al punt que quan ell va deixar l'alcaldia dels Banys d'Arles per anar-se'n a Perpinyà, la seva primera dona, **Jacqueline**, el va substituir en el càrrec. Paul Alduy, després de bastants anys de convivència amb la que havia estat la seva assistenta, va fer públic al cap d'uns quants anys el seu casament atès el silenci que rodejava a la seva acompanyant als actes oficials.

#### EL PROFESSOR I L'ALUMNA

Dels polítics, pel moment en estat inactiu, destaquen dos històries prou curioses. La de **Manuel Broseta**, divorciat de **Michele Dupre**, i casat en segones núpcies amb **Sol Balcharach**, alumna seva a la Universitat.

**Josep Lluís Albinyana**, ex-president de la Generalitat Valenciana, ha tingut una vida sentimental tan agitada com la seva vida política. S'ha casat i separat sense que els prejudicis polítics li fessin caure cap anell.

#### Xènia Bussé / Assumpció Maresma



Max Cahner ha refet la seva vida.

D.UMBERT



Rafael Blasco, un nou matrimoni en la vida política valenciana amb Consuelo Ciscar.

La benedicció oficial, sigui civil sigui eclesiàstica, no sembla preocupar tots els polítics. Almenys així sembla confirmar-ho que tant **Josep Alfonso**, diputat autonòmic i portaveu en temes econòmics en el Parlament Balear del PSIB-PSOE, com **Jaume Peralta**, diputat per Menorca, després de separar-se no hagin necessitat passar pel registre civil per establir una altra relació estable pública-ment.

#### EL POLÍTIC I LA CANTANT

Situacions d'aquesta mena són més freqüents, però, en els partits més a l'esquerra, on les separacions, divorcis i aparellaments semblen tramitats amb més normalitat. El cas de **Rafael Ribó**, líder del PSUC, potser és el més elo-